

COMISIA NAȚIONALĂ a PIETEI FINANCIARE

STRATEGIA de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2018–2022 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia

piața de
capital

asigurări

creditare
nebankară

I. INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2018–2022 (denumită în continuare *Strategie*), în virtutea competențelor conferite prin legea-cadru (Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare), a fost elaborată de Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) în deplină consonanță cu acordurile, programele de dezvoltare strategică și documentele de politici existente la nivel național și internațional.

În urma reorganizării, în anul 2007, a Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare în Comisia Națională a Pieței Financiare și absorbției Inspecției de Supraveghere a Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii și a Serviciului supravegherii de stat a activității asociațiilor de economii și împrumut ale cetățenilor a fost reconstituită autoritatea (consolidată) de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebankare în persoana CNPF, aceasta devenind un fel de „megaregulator” pentru toate sectoarele pieței financiare nebankare. Pe parcursul ultimului deceniu de activitate, CNPF a elaborat, a modificat și a dezvoltat cadrul normativ aferent asigurării bunei funcționări a celor 3 sectoare ale pieței financiare nebankare în conformitate cu principiile și standardele Uniunii Europene/internaționale. În acest context, în principalele legi de reglementare a pieței nebankare per ansamblu au fost transpuse principalele directive ale UE.

Astfel, politici clare de acțiune, care cuprind peste 60 de măsuri, au fost integrate într-un document complex ce punctează dezvoltarea pieței financiare nebankare pentru următorii 5 ani. În ansamblu, Strategia reflectă o viziune unitară și cuantifică obiectivele aferente dezvoltării pieței în cauză, fiind complementată/concretizată de Planul de acțiuni care definește în mod clar obiectivele, succesiunea reformelor și responsabilitățile, astfel încât acestea să fie implementate până în 2022 și care derivă, cu precădere, din angajamentele de țară asumate prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Acordul de Asociere RM–UE).

Din această perspectivă, prezentul document de politici este axat pe următoarele direcții:

- a) elaborarea și punerea în aplicare a unui cadru de reglementare care ar cuprinde transpunerea prevederilor legislației comunitare, ceea ce va permite participanților la piață și investitorilor să profite de avantajele pieței unice europene;
- b) creșterea eficacității în supravegherea pieței financiare nebankare prin trecerea la supravegherea activității entităților în baza prevenirii și gestiunii riscurilor;
- c) sporirea nivelului de cultură financiară a populației privind serviciile și instrumentele pieței financiare nebankare și creșterea încrederii consumatorului, asigurând protecția acestuia;
- d) dezvoltarea și consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale CNPF pentru a asigura o guvernare bazată pe performanță.

Principalele repere și inițiative ale Strategiei vizează soluționarea obiectivelor-cheie, fapt care, în cele din urmă, ar conduce la o aplicare mai largă și mai eficientă a ingineriei financiare în atragerea capitalului privat și, în ultimă instanță, la consolidarea competitivității economice a țării.

Prezentul document reprezintă o viziune complexă în perspectiva următorilor 5 ani pentru crearea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a operatorilor și operațiunilor de pe piața financiară nebankară, care să contribuie la stabilitatea și dezvoltarea sustenabilă a acesteia, reflectând transparența și responsabilitatea CNPF în relația cu entitățile supravegheate, legând acțiunile specifice ale autorității cu îndeplinirea obiectivelor strategice.

Misiunea CNPF, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebankare, derivă din chintesența Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, care, la articolul 3, stabilește obiectivele principale ale acesteia, și anume: asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței sectorului financiar nebankar, prevenirea riscurilor sistemice și a manipulării pe piața financiară nebankară, protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebankară.

Viziunea strategică a CNPF este direcționată spre consolidarea sistemului de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebankare și creșterea competitivității acesteia, prin perfecționarea cadrului normativ și armonizarea acestuia cu acquis-ul comunitar în condițiile implementării mecanismelor de supraveghere bazate pe prevenirea și gestiunea riscurilor și abordări prudențiale.

În acest context, o atenție sporită este acordată activităților destinate creșterii nivelului de educație financiară, ca măsură activă de protecție a consumatorilor de servicii și produse financiare nebankare și de creștere a gradului de încredere a acestora. CNPF tinde să îmbunătățească calitatea actului de asistență a participanților la piață, generînd astfel sporirea gradului de incluziune financiară și cointeresarea în înregistrarea progreselor de edificare a încrederii în sistemul financiar nebankar și în instrumentele aferente.

Printre obiectivele de activitate ale CNPF, cele mai importante sînt:

- a) consolidarea sistemului de reglementare și supraveghere, ajustarea acestuia la standardele internaționale și alinierea la bunele practici în spiritul directivelor UE;
- b) asigurarea stabilității și sustenabilității financiare prin implementarea instrumentelor adiționale supravegherii prudențiale și nonprudențiale;
- c) asigurarea protecției drepturilor și intereselor participanților la piața financiară nebankară;
- d) consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale CNPF.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite în condiții de maximă eficiență și responsabilitate, CNPF își focalizează preocupările în aplicarea punctuală a instrumentelor aferente resetării politicilor și mecanismelor de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebankare în spiritul stabilității, corectitudinii, prudențialității, credibilității, transparenței și buneii guvernante.

II. EVOLUȚIA PIEȚEI FINANCIARE NEBANCARE. ANALIZA SITUAȚIEI ȘI DEFINIREA PROBLEMELOR

În contextul definirii perspectivelor pentru următorii 5 ani se cere, în primul rînd, constatarea progreselor și a problemelor existente, pentru a putea identifica soluții, precum și determinarea cadrului necesar pentru Planul de acțiuni.

În sensul realizării acțiunilor stipulate în Legea nr.35/2011 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2011–2014 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebankare pe anii 2011–2014, în perioada următoare (2015–2017), în spiritul continuității, CNPF a desfășurat reformele inițiate pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare.

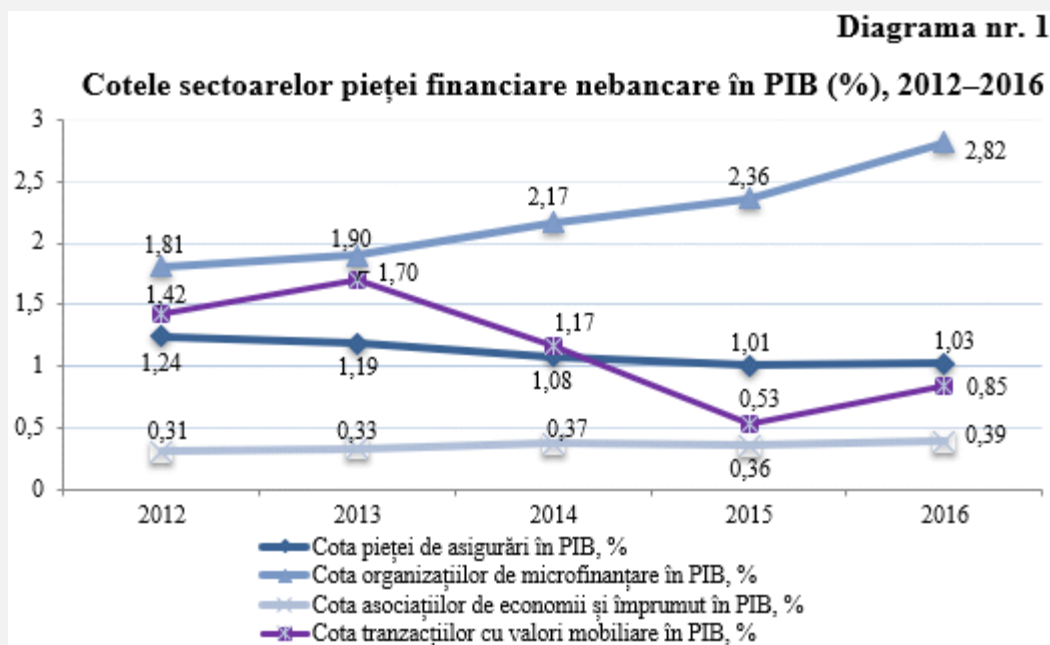
Deși gradul de penetrare agregat al pieței financiare nebankare în PIB a înregistrat o cotă modestă (5,09% în 2016), dimensiunile componentelor pieței atestă evoluții incongruente, punînd în evidență faptul că acestea sînt influențate semnificativ de o mulțime de factori, cum ar fi: mediul de afaceri, evoluția socioeconomică, lichiditatea și dimensiunea pieței, accesibilitatea și transparența informațiilor, cultura financiară a consumatorilor și încrederea acestora în funcționarea corectă a mecanismelor pieței etc. (*diagrama nr.1*).

În această ordine de idei, acțiunile realizate și măsurile întreprinse urmăresc consolidarea capacității participanților la piața financiară nebankară de a preveni riscurile operaționale și financiare, de a identifica vulnerabilitățile existente și de a pune în aplicare cele mai bune practici de reglementare și supraveghere a sectoarelor pieței.

2.1. Piața de capital

O piață de capital veritabilă, ca parte a sistemului financiar, trebuie să îndeplinească trei funcții principale, și anume: mobilizarea economiilor, diminuarea deficitului informațional dintre debitori și creditori și oferirea mijloacelor eficiente de gestionare a riscurilor. Este necesar de constatat că piața de capital din Republica Moldova nu a realizat deocamdată, în măsura necesară, rolul său de instrument adecvat și eficient privind transformarea economiilor în investiții.

În condițiile actuale ale pieței de capital, partea preponderentă a pachetelor majoritare de acțiuni este deținută de un număr restrâns de acționari, respectiv, pachetele minoritare nu sînt atractive pentru investitori, iar numărul de tranzacții este limitat din cauza lipsei de oferte. Piața valorilor mobiliare corporative este una subdezvoltată din cauza lipsei de atractivitate și diversificare a instrumentelor oferite spre tranzacționare, acestea fiind limitate doar la acțiuni. Neatractivitatea pieței valorilor mobiliare împiedică plasarea de către emitenți a obligațiunilor pentru a acumula fonduri pe termen lung, aceasta fiind caracterizată prin absența tranzacțiilor cu valori mobiliare de stat pe piața reglementată, lipsa obligațiunilor municipale, a obligațiunilor corporative și a celor guvernamentale în cadrul unor programe investiționale specifice.

Alte aspecte problematice se referă la nivelul scăzut al transparenței informaționale, inclusiv al calității datelor dezvăluite de către emitenții de valori mobiliare, ceea ce împiedică luarea deciziilor de către investitori, de asemenea la proveniența și transparența acționariatului în sectorul bancar și de asigurări, precum și la aspectele de guvernanță corporativă ce sînt determinate de o serie de litigii și vulnerabilități aferente proceselor de anulare, emisie și vânzare a participațiilor deținute cu nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului în capitalul băncilor și al societăților de asigurare.

2.1.1. Evoluția pieței de capital

Pentru a impulsiiona dezvoltarea pieței de capital, atît la nivel național cît și în context transfrontalier, CNPF a inițiat un proces complex de reformă a pieței, fiind realizate următoarele activități:

- remodelarea cadrului normativ în scopul armonizării acestuia cu acquis-ul comunitar și cu cele mai bune practici internaționale în domeniu. În context, a fost adoptată Legea nr.171/2012 privind piața de capital și cadrul normativ aferent, care transpune 11 directive ale UE și actele complementare de punere în aplicare în materie de autorizare și funcționare, guvernanță, administrare a riscurilor, cerințe de capital;

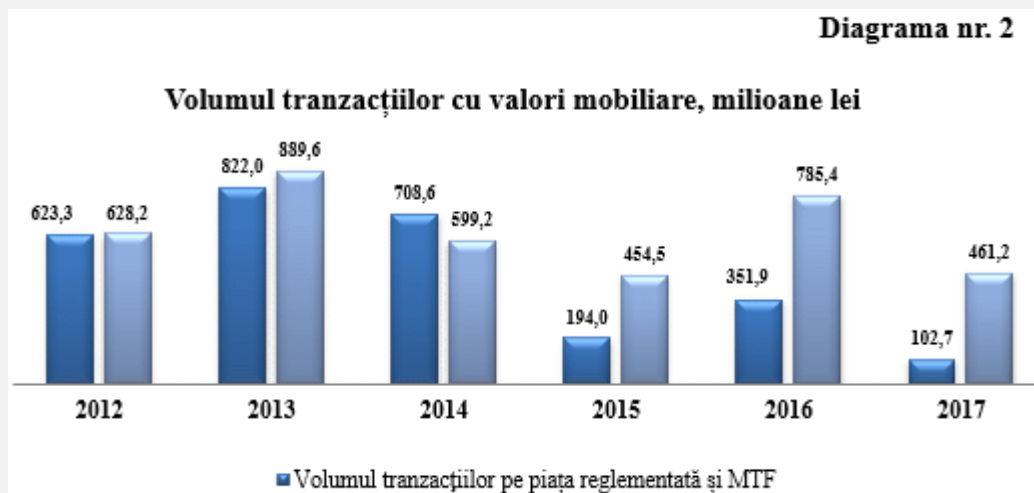
- reconfigurarea infrastructurii pieței de capital prin defragmentarea pieței bursiere de valori mobiliare (piața reglementată și sistemul multilateral de tranzacționare – MTF), redefinirea și diversificarea actorilor pieței conform standardelor UE;

- consolidarea funcțiilor de monitorizare a pieței de capital prin revizuirea sistemului de raportare a participanților la piața de capital, inaugurarea sistemului de supraveghere în timp real a unor actori ai pieței;
- lansarea unui fond de compensare a investitorilor în instrumente financiare;
- elaborarea și implementarea principiilor de governanță corporativă în rândul entităților pieței de capital;
- derularea unei serii de proiecte pentru a spori abilitățile și cunoștințele specialiștilor CNPF, precum și educația financiară a populației pe acest segment.

În pofida acțiunilor întreprinse de CNPF, indicatorii macroeconomici relevă că piața de capital autohtonă rămîne în continuare subdezvoltată. Ponderea plasamentelor pe piața primară comparativ cu PIB-ul țării este foarte mică (0,33% în 2016). În statele cu un grad sporit de penetrare a economiei acest indicator este de peste 50%.

În prezent, tipurile de instrumente disponibile pe piața de capital sînt foarte limitate, singurele valori mobiliare care circulă pe piață fiind acțiunile. În perioada de referință, emisiunile de acțiuni s-au efectuat prin emisiuni închise. Deși în 2017 volumul emisiunilor de acțiuni (462,9 milioane lei) a fost în creștere dublă față de anul 2015, acesta a constituit doar 42% din cel realizat în anul 2012.

După un trend descendent pronunțat (anul 2015) al principalilor indicatori ai pieței de capital (emisiunile și tranzacțiile cu valori mobiliare), în anul 2016 a fost înregistrată o ușoară revenire, însă sub nivelul efectiv din anii 2012–2014. Conform prevederilor Legii nr.171/2012 privind piața de capital, începînd cu luna martie 2015, tranzacțiile de pe piața secundară a valorilor mobiliare se realizează pe 3 segmente: piața reglementată, sistemul multilateral de tranzacționare (MTF) și în afara pieței reglementate sau MTF. În perioada 2016–2017, piața secundară a valorilor mobiliare atestă o evoluție neuniformă a volumului tranzacțiilor cu valori mobiliare. Volumul total al tranzacțiilor înregistrate în anul 2017 (563,9 milioane lei) s-a redus de două ori comparativ cu anul 2016 (1137,3 milioane lei) (*diagrama nr.2*).

2.2. Piața de asigurări

Piața de asigurări a parcurs o etapă importantă prin aprobarea și punerea în aplicare a unor amendamente la cadrul normativ aferent funcționării și solidității financiare a societăților de asigurare, calității intermedierei/mecanismului și instrumentelor de remediere/redresare financiară.

În urma intensificării activității de supraveghere și a amendării cadrului juridic au fost aplicate următoarele măsuri de consolidare financiară a entităților din sectorul asigurări-reasigurări:

- creșterea capitalizării asigurătorilor și a brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare (majorările de capital la asigurătorii care desfășoară asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă (Cartea Verde) pînă la 22,5 milioane lei și la brokeri – pînă la 100,0 mii lei);
- stabilirea și aplicarea măsurilor de intervenție timpurie prin instituirea administrării speciale a unui asigurător și redresarea financiară a unui alt asigurător;
- stabilirea condițiilor față de deținerea participațiilor calificate în capitalul social al asigurătorului;
- fortificarea normelor privind reglementarea prin licențiere a activității de asigurare și de intermediere în asigurări și/sau reasigurări;
- stabilirea cerințelor ce țin de pregătirea și competența profesională în asigurări pentru a ridica gradul de profesionalism pe piață;
- stabilirea cerințelor față de programul de reasigurare al asigurătorului, care vor permite evaluarea prudentă a concentrației riscurilor pe piața internă și volumele transmise în reasigurare pe piețele externe.

2.2.1. Evoluția pieței de asigurări

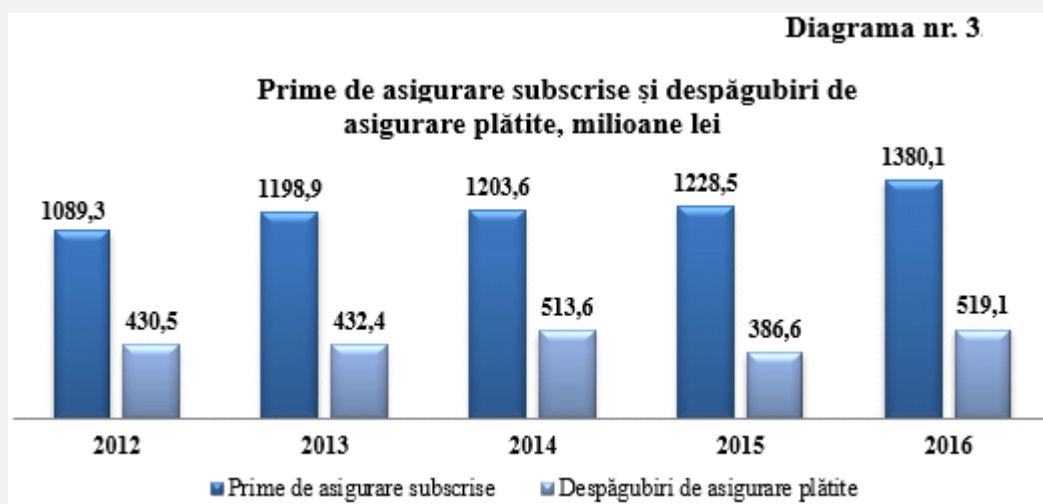
Modificările și completările cadrului normativ (din perioada 2010–2016) au consolidat piața de asigurări și au îmbunătățit soliditatea financiară. Urmare a implementării noilor prevederi regulatorii bazate pe regimul Solvabilitate I cu privire la cerințele de capitalizare, solvabilitate și lichiditate, s-a înregistrat o reconfigurare a pieței, numărul societăților diminuându-se de la 24 în anul 2010 la 16 în anul 2016.

Odată cu introducerea cerințelor adiționale licențierii activității brokerilor și agenților de asigurare, dezvoltarea activității intermediarilor în asigurări a fost una impunătoare. În 2016, numărul brokerilor de asigurare și/sau reasigurare prezenți pe piață a fost de circa 70, aceștia intermediind aproximativ 30% din volumul primelor brute subscrise.

Începînd cu 1 ianuarie 2016, CNPF a făcut primul pas spre liberalizarea tarifelor pentru asigurările obligatorii de răspundere civilă auto, odată cu punerea în aplicare a modificărilor la [Hotărîrea CNPF nr.26/10 din 13 iunie 2013](#) cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto. Astfel, în formula de calcul al primei de asigurare au fost incluși 2 coeficienți de rectificare noi, care oferă posibilitatea asigurătorilor de a reduce prima de asigurare în funcție de marja de profit și de cheltuielile efective ale asigurătorului.

Piața de asigurări este o piață concentrată, în care primele 5 societăți au înregistrat o cotă de piață de circa 67% în anul 2016. Caracteristicile pieței de asigurări relevă structura diferitor tipuri de asigurări în totalul pieței, aceasta fiind caracterizată prin cota ridicată a asigurărilor obligatorii și slaba reprezentare a asigurărilor de viață, celelalte sectoare fiind de asemenea subdezvoltate.

Analizînd evoluția volumului primelor de asigurare subscrise și al despăgubirilor de asigurare plătite, se constată o continuă tendință de creștere a acestora (diagrama nr.3).

Dinamica ascendentă a volumului de prime brute subscrise a fost determinată de asigurările generale (99%, în 2016), în special de asigurările auto, care, datorită ponderii majoritare (67%), au impus ritmul pieței. Dezvoltarea asigurărilor auto a fost determinată de creșterea primei de bază cu circa 20% pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă, începând cu 1 ianuarie 2016.

Totodată, din volumul total al primelor de asigurare, doar 7% revin asigurărilor de viață. Acest indicator rămâne unul scăzut în mod constant datorită nivelului redus al veniturilor cetățenilor, lipsei de informare cu privire la avantajele acestei clase de asigurări, evoluției lente a procesului educațional și comportamentului financiar pasiv al publicului, precum și datorită lipsei de încredere a societății în acest sector.

În aprecierea nivelului de dezvoltare a pieței de asigurări, cei mai relevanți indicatori de analiză sînt gradul de penetrare a asigurărilor în economie și densitatea asigurării, evoluția acestora fiind prezentată în tabelul de mai jos.

Dinamica indicatorilor pieței de asigurări

	2012	2013	2014	2015	2016
Gradul de penetrare a asigurărilor (%)	1,24	1,20	1,08	1,01	1,03
Densitatea asigurărilor (lei/locuitor)	306,0	337,0	338,3	345,7	388,71

Analizînd evoluția gradului de penetrare a asigurărilor în economie, se constată că scăderea acestui indicator (1,03%, în 2016) se datorează ritmului de creștere a PIB-ului – unul superior creșterii volumului primelor de asigurare.

În ceea ce privește densitatea asigurărilor, se remarcă o tendință de creștere, astfel, densitatea asigurărilor în 2016 fiind cu 27% mai mare comparativ cu anul 2012. Această tendință este determinată de creșterea absolută a primelor de asigurare plătite de către fiecare asigurat, cît și de creșterea numărului de contracte de asigurare încheiate.

Cu referire la densitatea și gradul de penetrare ale asigurărilor de locuințe, se constată că acestea sînt extrem de joase, în mare parte datorită resurselor financiare limitate aflate la dispoziția populației, dar și din cauza lipsei unei culturi financiare bine dezvoltate în domeniul asigurărilor. În prezent, majoritatea deținătorilor de contracte de asigurare de locuințe o reprezintă cetățenii străini, companiile și organizațiile internaționale, precum și deținătorii de contracte de creditare ipotecară în care este obligatorie condiția de asigurare.

Nu se bucură de mare popularitate nici asigurările facultative de sănătate, deși acestea înregistrează o tendință neînsemnată de creștere în ultimii ani. În prezent, ocrotirea sănătății face parte integrantă din sistemul securității sociale. Sistemul de asigurări sociale de sănătate este desemnat să finanțeze asistența medicală pentru populația asigurată și inclusă în asigurare în baza contribuțiilor obligatorii plătite în mod regulat de către cetățeni. Totuși, adesea, serviciile medicale oferite în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate se dovedesc insuficiente, în special atunci când apar probleme grave de sănătate. Pentru a soluționa în mod eficient acest aspect, în practica internațională a fost pus în aplicare mecanismul parteneriatului public-privat în asigurările de sănătate obligatorii și facultative.

2.2.2. Intensificarea activității de supraveghere și aplicarea unor măsuri speciale

Transparența necorespunzătoare a structurii acționariatului și deficiențele de guvernare corporativă au conferit CNPF provocări majore, dat fiind deficitul de instrumente aferente protejării creditorilor și consumatorilor de servicii financiare, amenințând stabilitatea sectorului de asigurări și a celui financiar în ansamblu. Astfel, pentru soluționarea problemei în cauză, CNPF a elaborat amendamente la art.29 din Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări, prin care se propune reglementarea procedurii de anulare, emitere și vânzare a participațiilor deținute cu nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului în capitalul asigurătorului (reasiguratorului), precum și stabilirea dreptului autorității de supraveghere de a prelua ea însăși sau de a delega gestiunea acțiunilor suspendate și a acțiunilor nou-emise unei societăți de investiții selectată și autorizată de către CNPF pentru perioada suspendării drepturilor aferente acțiunilor și în cazul constatării că acest proces periclitează guvernarea corporativă a asigurătorului (reasiguratorului).

Potrivit deciziei comitetului de management al Consiliului Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări „Carte Verde”, conform căreia Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule (BNAA) putea fi suspendat din Sistemul Internațional de Asigurări „Carte Verde” începând cu 1 aprilie 2016, CNPF, în limita competențelor sale operaționale, a întreprins măsurile de rigoare pentru a remedia situația respectivă, care s-a soldat cu revocarea deciziei de suspendare a BNAA din Sistemul Internațional de Asigurări „Carte Verde”, aprobată în cadrul Adunării generale a membrilor Consiliului Birourilor de la Bruxelles din 2 iunie 2016.

În acest sens, CNPF a elaborat și a promovat un set de amendamente la Legea nr.407/2006 cu privire la asigurări și la Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, prin care a fost consolidat cadrul de activitate al BNAA și au fost extinse capacitățile de supraveghere ale CNPF.

Profitabilitatea și eficiența sectorului de asigurări rămân a fi o provocare. În acest sens, sînt necesare măsuri concrete pentru îmbunătățirea cadrului normativ și intensificarea activității de supraveghere, inclusiv modificarea regimului de solvabilitate pentru societățile de asigurare, evaluarea gradului de adecvare al rezervelor tehnice și furnizarea unei estimări reale a valorii economice a acestora, calculul ratei de solvabilitate, implementarea mecanismelor de intervenție timpurie, rezoluție și remediere financiară, precum și îmbunătățirea cadrului de reglementare aferent gestiunii crizelor de pe piața de asigurări.

2.3. Sectorul de creditare nebancaară

Pe parcursul ultimilor 5 ani de dezvoltare, sectorul de creditare nebancaară aflat în vizorul CNPF, reprezentat prin două forme instituționale: asociații de economii și împrumut și organizații de microfinanțare, a consemnat o evoluție pozitivă, înscrisă pe un trend ascendent. Deși segmentul în cauză este încă nesemnificativ în raport cu PIB-ul (3,21%, în 2016), ponderea acestuia pe piața de creditare devine tot mai vizibilă, în ultimii 5 ani acesta înregistrînd o creștere dublă, depășind 10% din totalul pieței.

CNPF, în ultima perioadă, a fost preocupată de sistematizarea în sensul ajustărilor aferente ambelor sectoare de creditare nebancaară, iar aceste demersuri au avut obiectivul de a spori calitatea

serviciilor oferite și de a crește gradul de încredere a consumatorilor de servicii de creditare nebancaară.

2.3.1. Asociațiile de economii și împrumut

2.3.1.1. Intensificarea activității de supraveghere și aplicarea unor măsuri de stabilizare financiară

În vederea intensificării activității de supraveghere și implementării măsurilor de stabilizare financiară au fost întreprinse o serie de acțiuni al căror efect s-a exprimat prin:

- creșterea și menținerea gradului de capitalizare a asociațiilor de economii și împrumut (rezerva instituțională fiind de 32,3% din activ în 2016, minimul stabilit fiind de 10%);
- calitatea sustenabilă a împrumuturilor, materializată prin portofoliul supus riscului mai mare de 30 de zile, care se menține sub minimul normativ de 10% (2,5%, în 2016);
- diminuarea dependenței financiare a asociațiilor de economii și împrumut față de sursele externe de finanțare (scădere de 3,4 ori în ultimii 8 ani; 20,7%, în 2016);
- sporirea gradului de penetrare a serviciilor asociațiilor de economii și împrumut (3,0% în 2016), determinată inclusiv de creșterea încrederii populației în acest sector.

2.3.1.2. Asigurarea unui cadru normativ adecvat și prudent

Principalele componente ale legislației care au fost amendate pe parcursul ultimilor 5 ani de activitate au vizat modificările la Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139/2007, normele de prudență financiară și fondul de lichidități, fiind materializate prin introducerea următoarelor prevederi regulatorii de bază:

- diminuarea minimumului necesar al cvorumului pentru desfășurarea adunărilor generale ale membrilor. Relaxarea acestui prag vine să disciplineze responsabilitatea și să stimuleze maturitatea beneficiarilor de servicii ale asociațiilor, odată cu menținerea caracterului obligatoriu al calității de membru și creșterea semnificativă a numărului acestora;

- corelarea indicatorilor de calitate cu recomandările Consiliului Mondial al Uniunilor de Credit (WOCCU), prin introducerea în premieră a minimumului necesar aferent portofoliului de împrumut supus riscului (mai mult de 30 de zile), cu consecința limitărilor stricte în activitate în cazul încălcării periodice a acestui indicator;

- adaptarea la reglementările internaționale a procedurii de decontare a creanței compromise aferente împrumutului acordat din contul provizioanelor constituite și înregistrarea acestuia în componența activelor extrabilanțiere sub supraveghere doar în condițiile existenței unei certitudini întemeiate, justificate documentar, că creanța în cauză nu va fi rambursată. Aplicarea acestei cerințe va reflecta situația financiară adecvată și reală a asociațiilor, influențând în mod direct calitatea portofoliului, și va permite o evidență mai prudentă a activelor entității;

- asigurarea centralizată a sectorului cu mijloace financiare (în formă de împrumuturi) plasate în fondul de lichidități în calitate de investiții din partea asociațiilor care dețin mijloace financiare disponibile în acest sens. Extinderea funcțiilor fondului de lichidități vine să satisfacă la modul direct cererile de creditare ale asociațiilor care nu au acces la depuneri de economii (de categoria A) prin redirecționarea surplusului de lichidități ale altor asociații (prioritar de categoria B).

2.3.1.3. Dezvoltarea și implementarea unei soluții informaționale care să furnizeze instrumente de raportare, analiză și avertizare timpurie

Fundamentul implementării unui mecanism nou în vederea atingerii obiectivului de asigurare a sinergiei funcțiilor de supraveghere la fața locului și din oficiu este reprezentat prin dezvoltarea și implementarea pentru sector a unei soluții informaționale performante, adaptată necesităților de supraveghere, cu accent pe:

- colectarea datelor și prelucrarea acestora în mod automatizat, prin standardizarea machetelor de raportare și dezvoltarea sistemului informatic de analiză și verificare, cu potențiala posibilitate de identificare a vulnerabilităților prin alerte;

- analiza indicatorilor financiari și prudențiali în vederea identificării principalelor riscuri care ar necesita măsuri suplimentare de supraveghere;
- dezvoltarea dimensiunii pro-active a activității de supraveghere.

Aplicarea corespunzătoare, în timp, a sistemului respectiv va asigura monitorizarea periodică on-line a evoluției indicatorilor financiari, inclusiv va permite implementarea sistemului de avertizare timpurie pe baza indicatorilor prudențiali. În aceste condiții se va simplifica determinarea tipului de control necesar (preventiv, corectiv sau de detectare) și se va accentua necesitatea conlucrării nemijlocite a serviciilor de supraveghere în cadrul etapelor pre și post control.

2.3.2. Organizațiile de microfinanțare

2.3.2.1. Elaborarea și promovarea unui cadru normativ complet și sustenabil

Consolidarea calitativă și continuă a sectorului indică o tendință de transformare a intermediarilor de microfinanțare în instituții care prestează servicii financiare în mod profesional, aceste entități fiind o alternativă eficientă și accesibilă în mod prioritar pentru creditarea populației, dar și a întreprinderilor mici și mijlocii.

Pentru diminuarea gradului de risc, existența unui cadru legal care vine să introducă prevederi unice de reglementare pentru organizațiile de microfinanțare și leasing financiar devine un imperativ. Astfel, acțiunile CNPF, în ultima perioadă, se caracterizează prin preocuparea constantă de consolidare a mecanismelor de supraveghere pentru o protecție cât mai eficientă a beneficiarilor de credite nebancale prin atenuarea riscului de supraîndatorare. Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancale, adoptată de Parlament, vizează introducerea următoarelor aspecte de bază:

- instituirea procedurii de autorizare a activității de creditare nebancale;
- stabilirea anumitor cerințe prudențiale, inclusiv reglementări minime de capital social și capital propriu, aplicarea prevederilor unice privind modul de constituire a provizioanelor aferente împrumuturilor acordate;
- cerințe privind cadrul de administrare propriu, precum și raportări prudențiale.

Astfel, se nuanțează necesitatea introducerii de mecanisme și pîrghii suplimentare, instrumentariu de care CNPF nu dispune în prezent, deși se impune o monitorizare și supraveghere atentă a evoluțiilor pe acest segment al pieței financiare nebancale.

2.3.2.2. Monitorizarea activității organizațiilor de microfinanțare și implementarea sistemului informațional de raportare electronică

Contextul în care activitatea organizațiilor de microfinanțare este doar monitorizată, nu însă și supravegheată, face dificil a stabili prudența și implicit gradul de risc aferente acestui sector al pieței financiare nebancale. Datele și informațiile oferite de și referitoare la aceste entități nu sînt suficiente în a semnala riscurile și, implicit, provocările cu care se confruntă acest sector.

Astfel, evoluția rapidă și permanentă a sectorului de microfinanțare a evidențiat necesitatea monitorizării continue a interconexiunilor dintre diferite sectoare de creditare nebancale și a analizei modalităților prin care unele riscuri ar putea fi răspîndite pe întreg sectorul financiar. În acest sens, în limita informațiilor deținute, au fost asigurate identificarea și evaluarea riscurilor, analiza impactului acestora asupra piețelor, activităților și entităților reglementate.

Sistemul de raportare și analiză a datelor financiare ale organizațiilor de microfinanțare care este în curs de dezvoltare și aplicare urmează a fi extins prin capacitatea de a identifica, evalua și atenua riscurile la adresa stabilității pieței de creditare, cu accent pe:

- monitorizarea activităților de creditare nebancale și a inovațiilor, precum și implementarea unor mecanisme de intervenție asupra produselor financiare în situație de necesitate;
- analiza continuă de risc a pieței de creditare nebancale și impactul convergenței intersectoriale.

III. ANALIZA SWOT

Realizarea analizei SWOT are drept scop generalizarea și analiza informației privind evoluția pieței financiare nebankare și emiterea unor probabilități ale evenimentelor potențiale – atât bune cât și rele – ca bază pentru strategia de dezvoltare a componentelor pieței financiare nebankare și planurile operaționale ale CNPF.

Generalizarea analizei pe dimensiunile abordate identifică următoarele avantaje, dezavantaje, oportunități și riscuri în dezvoltarea pieței financiare nebankare:

Puncte tari (avantaje)	Puncte slabe (dezavantaje)
<ul style="list-style-type: none"> • amplasare geografică favorabilă; • existența unui cadru normativ aliniat în mare parte la standardele europene și internaționale, care permite inclusiv liberalizarea sectoarelor pieței financiare nebankare; • semnarea Acordului de Asociere RM–UE și a Acordului ZLSAC; • asistența acordată de instituțiile financiare internaționale pentru implementarea bunelor practici în domeniul reglementării și supravegherii pieței financiare nebankare 	<ul style="list-style-type: none"> • nivelul redus al veniturilor pe cap de locuitor; • ratingul de țară relativ redus, ce determină o atitudine prudentială din partea investitorilor străini; • absența investitorilor instituționali pe piața financiară nebankară; • deficitul de încredere a societății față de sectorul financiar nebankar; • cultura financiară și investițională a populației slab dezvoltată; • informarea neadecvată a consumatorilor; • transparența redusă a structurii acționariatului în sectorul de asigurări; • guvernanta corporativă subperformantă; • dificultăți în procesul de verificare on-line a polițelor de asigurare; • lichiditate scăzută a pieței de capital; • condiții inechitabile de investire pe piața de capital în raport cu alte piețe; • tehnologii informaționale slab dezvoltate; • comportamentul pasiv al participanților la piața financiară nebankară
Oportunități	Riscuri
<ul style="list-style-type: none"> • majorarea volumului de asistență externă din partea donatorilor și a partenerilor de dezvoltare; • dezvoltarea infrastructurii pieței financiare nebankare prin apariția de noi participanți; • accesul relativ ușor pe piața financiară nebankară al potențialilor investitori; • premisele legale pentru apariția unor noi instrumente financiare; • existența condițiilor pentru dezvoltarea sectoarelor pieței financiare nebankare 	<ul style="list-style-type: none"> • dependența mare a economiei țării față de remitențe, fapt ce influențează negativ performanțele pieței financiare nebankare; • existența unui mediu economic instabil și netransparent (economia tenebră); • deficitul de cadre tinere specializate în domeniu; • gestionarea slabă a riscurilor; • implicarea redusă a participanților profesioniști la programele de educație profesională (pregătirea profesională continuă); • litigiile și vulnerabilitățile aferente proceselor de anulare, emitere și vânzare a participațiilor deținute cu nerespectarea cerințelor privind calitatea acționariatului; • lipsa unei coordonări între diferite politici sectoriale (în special politica fiscală); • managementul subperformant (guvernanta corporativă) în cadrul unor instituții financiare nebankare

IV. SCOPUL STRATEGIEI ȘI REZULTATELE SCONTATE

Scopul Strategiei este acela de a oferi pieței financiare nebancale repere programatice, ancorate la standardele UE, pentru a promova încrederea în această piață, respectiv pentru a proteja interesele investitorilor și a oferi acces cetățenilor la serviciile și instrumentele financiare adiționale.

CNPF aspiră ca, pînă în anul 2022, Republica Moldova să dispună de o piață financiară nebancale mai competitivă, consolidată operațional și integrată.

În acest context, Strategia prezintă acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor asumate de CNPF, precum și domeniile în care se vor concentra eforturile instituției, astfel încît să fie admisă o prioritizare adecvată a sarcinilor și o monitorizare continuă a rezultatelor.

V. OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE STRATEGIEI

Pentru a realiza scopul Strategiei, CNPF a stabilit obiective generale și specifice, precum și acțiunile pentru perioada 2018–2022.

Adaptarea legislației naționale ce ține de reglementarea și supravegherea pieței financiare nebancale la acquis-ul comunitar și la cele mai recente tendințe internaționale în vederea asigurării, în mod eficient, a funcționării pieței financiare nebancale și a instituțiilor acesteia reprezintă unul dintre cele mai importante obiective în activitatea CNPF.

Potrivit angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM–UE, CNPF urmează să ajusteze cadrul normativ autohton la cele peste 30 de directive și regulamente europene din domeniul pieței de capital, asigurărilor și sectorului instituțiilor de plasament colectiv. În același timp, CNPF este într-un continuu proces de identificare a lacunelor, neconcordanțelor și inconsistențelor existente în legislație, respectiv modificarea și completarea acesteia fiind un obiectiv ce se regăsește permanent în activitatea CNPF.

Mai mult, îmbunătățirea infrastructurii și sporirea transparenței pieței financiare nebancale, asociate unei guvernante corporative adecvate, complementată de prezența investitorilor instituționali, au o importanță considerabilă în dezvoltarea pieței financiare nebancale autohtone.

Obiectivele generale stabilite urmează a fi îndeplinite prin eforturile conjugate ale tuturor părților implicate.

1. Obiectivul general nr.1

CONSOLIDAREA CADRULUI NORMATIV AFERENT DEZVOLTĂRII PIEȚEI FINANCIARE NEBANCALE

Obiective specifice:

1.1. Armonizarea cadrului normativ în domeniul pieței de capital cu directivele și normele UE pentru a asigura funcționarea eficientă și continuă a entităților și participanților la aceasta

Eforturile de reformă ale CNPF pe dimensiunea alinierii la acquis-ul comunitar vor fi îndreptate prioritar spre consolidarea în continuare a cadrului de reglementare și supraveghere, sporirea gradului de implementare a guvernantei corporative la nivelul entităților licențiate/autorizate pe piața de capital și asigurarea unei transparențe veritabile a acționariatului acestor entități.

Pentru realizarea obiectivului propus, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

a) transpunerea și implementarea cadrului normativ aferent Directivei 2013/36/UE¹ (CRD-IV) în materie de cerințe prudențiale pentru societățile de investiții, care în esență vizează creșterea importanței funcțiilor interne de administrare a riscurilor, asigurarea de către societățile de investiții a unui capital inițial suficient pentru a absorbi pierderile în cazul unor situații de criză, asigurarea unei monitorizări eficiente la fața locului și din oficiu din partea CNPF privind gradul de adecvare a capitalului societăților de investiții. În acest scop se vor efectua:

¹ Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE.

– elaborarea și implementarea modificărilor și completărilor la legislația privind piața de capital în contextul Directivei 2013/36/UE;

– elaborarea, aprobarea și punerea în aplicare a cadrului normativ subordonat Legii nr.171/2012 privind piața de capital, inclusiv transpunerea Regulamentului (CE) nr.575/2013²;

² Regulamentul (CE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012.

b) examinarea, sub aspectul realității pieței de capital autohtone, a oportunităților de transpunere a Directivei 2014/65/UE³ și a Regulamentului delegat (UE) nr.600/2014⁴ (cadrului MiFID-II). Aceste norme ajustează cadrul MiFID-I la necesitățile pieței de astăzi și aduc noutăți în materie de platforme de tranzacționare, tipuri de instrumente financiare, cerințe de raportare etc.;

³ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE.

⁴ Regulamentul (UE) nr.600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012.

c) elaborarea și implementarea modificărilor și completărilor la legislația privind societățile pe acțiuni în contextul Directivei (UE) 2017/1132⁵ și al Directivei (UE) 2017/828⁶;

⁵ Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale.

⁶ Directiva (UE) 2017/828 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2017 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor.

d) monitorizarea aplicării acquis-ului comunitar în scopul revizuirii permanente a normelor de reglementare autohtone.

1.2. Stimularea dezvoltării pieței de capital

Funcționarea normală și dezvoltarea pieței de capital asigură reorientarea și restructurarea activității societăților comerciale în funcție de cerințele pieței, oferă modalități de finanțare mult mai rapide atât statului, în persoana autorităților publice centrale și locale, cât și societăților comerciale. În acest context, putem considera că piața de capital trebuie să fie nu doar o simplă componentă a economiei de piață, ci un barometru al activității fiecărui emitent în parte și a economiei în ansamblu. În condițiile în care piața de capital se confruntă cu o serie de probleme și impedimente descrise, este necesar de cuantificat, pentru următorii ani, cele mai potrivite soluții pentru reanimarea acestui sector, printre care se numără:

a) stimularea creșterii atractivității pieței de capital. Pentru încurajarea investitorilor și a emitenților de valori mobiliare sînt necesare măsuri fiscale menite să redirecționeze capitalul spre investiții pe termen lung din diferite domenii atractive, stimulînd ofertele publice;

b) dezvoltarea pieței de obligațiuni prin:

– elaborarea și implementarea cadrului normativ aferent emisiunilor de obligațiuni corporative de către societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată, inclusiv admiterea și circulația acestora pe piața reglementată sau în cadrul MTF;

– intensificarea dialogului cu instituțiile responsabile de emiterea instrumentelor financiare de stat, în special a obligațiunilor cu termen de circulație mai mare de un an, în scopul admiterii acestora spre tranzacționare pe piața reglementată;

– revizuirea cadrului normativ aferent emiterii și circulației obligațiunilor municipale în scopul asigurării condițiilor optime de finanțare a programelor investiționale realizate de către organele administrației publice locale;

c) revizuirea cadrului normativ în scopul dezvoltării pieței organizate (piața reglementată și MTF). Având în vedere că piețele organizate la nivel global sînt cele care asigură o protecție adecvată consumatorilor de servicii financiare, prin crearea schemelor de garantare a investițiilor, CNPF își propune în continuare priorități în dezvoltarea acestui segment de piață prin activități ce vizează:

– elaborarea și implementarea, de comun acord cu operatorul pieței organizate, a unui plan de acțiuni menit să asigure îmbunătățirea mecanismelor și regulilor de tranzacționare conform celor mai bune practici în domeniu;

– elaborarea modificărilor la Legea nr.171/2012 privind piața de capital în scopul atragerii investițiilor prin intermediul ofertelor publice de valori mobiliare efectuate pe piața reglementată sau în cadrul MTF;

– stimularea atragerii pe piața reglementată a companiilor mari cu valori de tranzacționare semnificative prin scoaterea în evidență a avantajelor prezenței pe acest segment în raport cu metodele tradiționale de finanțare.

1.3. Armonizarea cadrului normativ în domeniul asigurărilor cu legislația comunitară și cu cele mai bune practici aplicate la nivel internațional

Armonizarea continuă a legislației naționale cu acquis-ul comunitar și cu practicile internaționale rămîne unul din obiectivele prioritare, constituind un suport esențial în vederea stimulării dezvoltării pieței de asigurări. În acest sens, CNPF își propune reșezarea și consolidarea pieței de asigurări într-un nou context legislativ care vizează alinierea supravegherii și gestionării riscurilor la standardele regimului Solvabilitate II și confirmarea măsurilor de consolidare a pieței prin punerea în aplicare a noului cadru normativ, diversificarea produselor de asigurare și a canalelor de distribuție a acestora, precum și identificarea măsurilor de extindere a asigurărilor facultative și de stimulare a lansării de produse noi în următoarele domenii: asigurări de viață și de sănătate, asigurări de riscuri financiare, asigurări de locuințe și proprietăți imobiliare, asigurări pentru agricultură etc.

Pentru o sincronizare cu obiectivul de transpunere în cadrul normativ autohton a legislației UE, activitățile de reglementare în domeniul asigurărilor vizează următoarele:

– elaborarea cadrului normativ în vederea liberalizării tarifelor pentru asigurările obligatorii auto. Astfel, primele de asigurare aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă se vor stabili de fiecare asigurător în parte, prin metodele prezentate și aprobate în prealabil de către CNPF. Acestea vor conține modalitatea de calcul al primelor de asigurare de bază, tipurile de coeficienți de rectificare și modul de calcul al acestora, cota minimă și cota maximă a cheltuielilor asigurătorului și a marjei de profit, incluse în structura primei de asigurare, precum și alte aspecte actuariale. Pentru a evita riscurile ce au produs falimente de rezonanță în alte state ca urmare a liberalizării prețurilor la serviciile de asigurare obligatorie, este prioritară impunerea de către CNPF a unor condiții prudențiale suplimentare, prin care vor fi garantate acoperirea obligațiilor curente și viitoare ale asigurătorilor. Prin urmare, CNPF pledează pentru un calendar bine definit de adaptare a liberalizării propriu-zise la evoluția macro- și microeconomică. În acest context, supravegherea CNPF se va concentra pe activități de monitorizare strictă a indicatorilor de stabilitate, solvabilitate și lichiditate, precum și pe protecția drepturilor consumatorilor produselor de

asigurare în general, în contextul asigurării onorării de către companii a obligațiilor de plată în termeni optimi și în cuantum complet;

– elaborarea și promovarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.407/2006 cu privire la asigurări, care au drept scop statuarea într-un act normativ unic a cadrului normativ aferent procedurii de licențiere a asigurătorilor și brokerilor de asigurare și/sau reasigurare. Proiectul legii conține prevederi privind stabilirea mecanismului de reglementare prin licențiere a activității participanților profesioniști la piața asigurărilor, inclusiv stabilirea procedurii de eliberare, reperfectare, suspendare și retragere a licenței (cu instituirea procedurii de supraveghere specială pentru asigurătorii care depun benevol licența și nu transferă portofoliul de asigurare);

– transpunerea Directivei 2009/138/CE⁷ (Solvabilitate II) în legislația națională, precum și dezvoltarea cadrului de rezoluție. În acest sens, CNPF va asigura implementarea efectivă a cerințelor regimului Solvabilitate II prin aplicarea unui cadru procedural armonizat pentru implementarea unui sistem de supraveghere bazat pe prevenirea și evaluarea riscurilor și dezvoltarea instrumentelor de supraveghere care să asigure eficientizarea și complementaritatea activităților de supraveghere. Totodată, implementarea măsurilor de rezoluție va crea premise pentru prevenirea și atenuarea apariției riscului sistemic;

⁷ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).

– pregătirea pieței de asigurări autohtone pentru aplicarea standardelor Solvabilitate II, inclusiv consolidarea financiară a operatorilor pieței prin adecvarea capitalului și a rezervelor;

– transpunerea Directivei (UE) 2016/97⁸ (IDD), care implică trecerea de la conceptul de intermediere la conceptul de distribuție în asigurări. Implementarea directivei se va axa pe următoarele aspecte: armonizarea dispozițiilor naționale în domeniul distribuției în asigurări și reasigurări, optarea pentru protecția consumatorilor și egalitatea în tratament, indiferent de modul de distribuție a serviciilor de asigurare, precum și instituirea și asigurarea transparenței mecanismelor de control efectiv și de evaluare a cunoștințelor și abilităților intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări și ale angajaților societăților de asigurare (reasigurare), ținând seama de natura produselor vândute, tipul de distribuitor, rolul pe care îl îndeplinesc și activitatea desfășurată în cadrul distribuitorului de asigurări și reasigurări;

⁸ Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare).

– elaborarea actelor normative pentru punerea în aplicare a noului cadru normativ și fructificarea capacității pieței de asigurări;

– implementarea asigurărilor obligatorii de locuințe, care este o cale de dezvoltare a pieței de asigurări, dar și un remediu favorabil pentru economia țării în condiții de manifestare a fenomenelor climatice extreme și a dezastrelor naturale. Totodată, cererea scăzută de asigurări, și în special asigurarea riscului de catastrofă naturală, este cauzată de înțelegerea limitată a beneficiilor sale. Mulți cetățeni nu dispun de o cultură financiară, iar asigurarea este un concept necunoscut pentru potențialii asigurați. Reforma asigurărilor obligatorii de locuințe este o măsură socială preventivă, menită să diminueze riscurile și să protejeze cetățenii împotriva dezastrelor naturale. În acest context, este oportun și de perspectivă să se implementeze acest tip de asigurări prin elaborarea proiectului de lege privind asigurarea obligatorie de locuințe;

– revizuirea modelului actual aplicabil sistemului de asigurări sociale de sănătate și implementarea principiilor de parteneriat public-privat, cu implicarea societăților de asigurare private, fapt ce poate constitui o soluție viabilă de diversificare și îmbunătățire a calității serviciilor

medicale și de asigurări oferite cetățenilor. Prin instrumentele de informare a populației, asigurarea își va îndeplini una din funcțiile de bază – cea de control al calității serviciilor medicale prestate, iar societățile de asigurare vor fi cointerestate în optimizarea cheltuielilor de asistență medicală în cadrul unui mediu concurențial corespunzător.

1.4. Stimularea dezvoltării investitorilor instituționali prin elaborarea și promovarea cadrului normativ

Piața de pensii private este considerată esențială pentru creșterea economică și pentru abordarea provocărilor legate de cadrul demografic, care sînt factori determinanți; or sistemul public de pensii, în asemenea condiții, este supus unor presiuni crescînde, ceea ce înseamnă că trebuie să se bazeze mai mult pe pensiile facultative sau ocupaționale pentru a se completa celelalte surse de pensii.

Evoluția demografică, structura populației, dar și constrîngerile bugetare determină utilizarea pensiilor facultative drept o extindere a bazei sistemului actual de pensii prin adăugarea unei surse de pensii suplimentare față de cea oferită de către stat.

Cadrul legal existent cu privire la fondurile nestatale de pensii (Legea nr.329/1999) necesită o revizuire, acesta nefiind armonizat cu practicile UE și cu directiva aferentă domeniului vizat (Directiva (UE) 2016/2341⁹), situație ce determină unele riscuri atît pentru fondurile de pensii, cît și pentru participanții acestora. Nu se atestă o dezvoltare a fondurilor de pensii facultative în calitate de instrument de obținere a unor venituri suplimentare de către participanți în momentul pensionării și, respectiv, de stimulare a creșterii economice, procesul stagnînd la etapa de creare a trei fonduri nestatale de pensii și licențiere a unui manager al activelor fondului, aceste entități neavînd însă exercițiul unei funcționări eficiente.

⁹ Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP).

În sensul celor evocate, CNPF va elabora următoarele acte legislative:

- privind fondurile de pensii facultative și cadrul normativ aferent;
- privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor facultative;
- privind fondul de garantare a contribuțiilor în sistemul de pensii facultative.

Astfel, în scopul instituirii și dezvoltării unei piețe interne de furnizare a pensiilor facultative, va fi asigurată transpunerea în cadrul normativ național a Directivei (UE) 2016/2341.

În același context, CNPF a inițiat elaborarea proiectului de lege privind organismele de plasament colectiv alternative ca o măsură de dezvoltare a investitorilor instituționali precum organismele de plasament colectiv. Scopul proiectului de lege este asigurarea nivelului de protecție a investitorilor, menținerea unor piețe echitabile, eficiente și transparente, prin transpunerea Directivei 2011/61/UE¹⁰, precum și a regulamentelor UE ce reglementează diferite tipuri de organisme de plasament colectiv. Astfel, CNPF va continua realizarea următoarelor activități:

¹⁰ Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a regulamentelor (CE) nr.1060/2009 și (UE) nr.1095/2010.

- elaborarea proiectului de lege privind organismele de plasament colectiv alternative;
- elaborarea cadrului de reglementare subordonat legii privind organismele de plasament colectiv alternative.

1.5. Consolidarea dezvoltării sectorului de creditare nebancaară

Asociațiile de economii și împrumut

Tendința de creștere și maturizare a sectorului asociațiilor de economii și împrumut (denumite în continuare *AEÎ*), cu precădere determinată de creșterea independenței financiare a asociațiilor față de creditele externe atrase, impune focusarea activităților CNPF asupra asigurării următoarelor obiective legislative prioritare:

a) elaborarea proiectelor de acte normative privind garantarea depunerilor de economii ale membrilor *AEÎ*.

Având în vedere costurile economice totale generate de falimentul unei asociații, precum și impactul negativ asupra stabilității financiare sectoriale și asupra încrederii deponenților, la etapa actuală de dezvoltare a sistemului este indicată instituirea unui instrument esențial de protecție a depunătorilor și de stimulare a dezvoltării durabile a acestei piețe.

Mecanismul de protecție a depunătorilor reprezintă o completare indispensabilă pentru sistemul de supraveghere al *AEÎ* datorită solidarității pe care o creează între toate instituțiile ce operează în cadrul sectorului *AEÎ* în cazul în care una dintre acestea se află în faliment. Esențială este asigurarea calculului și încasării contribuțiilor în funcție de riscul prezentat de membri, luându-se în considerare activele din bilanț și anumiți indicatori de risc precum adecvarea capitalului, calitatea activelor și lichiditatea *AEÎ*;

b) implementarea măsurilor de stabilizare aplicate *AEÎ* prin extinderea funcțiilor atribuite atât prin schema de garantare a depunerilor de economii, cât și, după caz, asociației centrale a *AEÎ*.

Ajustarea cadrului normativ în vederea aplicării măsurilor de stabilizare urmează să prevină, la etapa inițială, starea de insolvabilitate financiară a asociației prin ghidarea sau limitarea anumitor activități, precum și prin procedeele de injectare a lichidităților (sub forma unor împrumuturi). Efectul aplicării unor astfel de măsuri timpurii de stabilizare vine să atenueze riscurile de insolvabilitate cu toate consecințele implicite și poate reprezenta o primă etapă de salvagardare a asociațiilor în cadrul schemei de garantare a depunerilor de economii;

c) determinarea competențelor funcționale, a etapelor și a modului de executare a atribuției administrării speciale a asociației.

Cadrul de reglementare urmează a fi amendat în sensul stabilirii atribuțiilor de aplicare a administrării speciale, care să intervină în calitatea unui mecanism de rezoluțiune intermediar extins al măsurilor de stabilizare aplicate, în special în cazul în care efectele scontate ale implementării competențelor de stabilizare timpurii nu au dat rezultatele scontate. Costul administrării speciale urmează să justifice efectele obținute, prioritar urmărind asigurarea solvabilității financiare a asociațiilor, care să garanteze onorarea la scadență a depunerilor de economii acceptate;

d) consolidarea capacităților instituțiilor apex din cadrul sistemului *AEÎ*.

Completarea legislației în vederea fortificării instituțiilor de suport ale sistemului, prin centralizarea funcțiilor și comasarea instituțională a acestora, constituie un imperativ în condițiile implementării unui cadru extins de protecție a depunătorilor prin mecanisme de stabilizare și de administrare specială.

Realizarea obiectivelor propuse va permite *AEÎ* să treacă la o etapă mai matură de activitate, contribuind astfel la sporirea credibilității acestor entități, de asemenea va asigura fortificarea capacităților de finanțare a acestora.

Organizațiile de creditare nebancaire

Organizațiile de creditare nebancaire sînt entități, altele decît instituțiile de credit, ce desfășoară activitatea de creditare cu titlu profesional, în condițiile stabilite de lege.

În context, sînt necesare mecanisme și pîrghii suplimentare, instrumentariu de care CNPF nu dispune, deși se impune o monitorizare și supraveghere atentă a evoluțiilor pe acest segment al pieței financiare. În acest sens, CNPF a elaborat Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaire, care stabilește un cadru comun de reglementare și supraveghere pentru organizațiile ce desfășoară exclusiv activități de creditare nebancaire, precum acordarea de credite,

inclusiv microcredite și leasing financiar. Legea urmărește dezvoltarea sectorului de creditare nebancaară și leasing financiar, inclusiv prin prevenirea riscurilor excesive din sistem, sporirea accesului la resurse financiare al persoanelor fizice și juridice.

În această ordine de idei, ca urmare a adoptării de către Parlament a noului cadru normativ, CNPF își propune realizarea următoarelor acțiuni:

- punerea în aplicare a Legii nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară și a Legii nr.35/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în partea ce ține de activitatea de leasing;

- elaborarea cadrului de reglementare subordonat Legii nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară.

Casele de amanet

Cadrul normativ actual privind activitatea caselor de amanet (lombardurilor) cuprinde unele neconcordanțe și lacune, în special în raport cu consumatorii, transparența în activitatea desfășurată de către entitățile de tip case de amanet fiind una redusă. În scopul asigurării și menținerii unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a pieței financiare nebancaare, dar și pentru consolidarea protecției consumatorului, se invocă necesitatea unei abordări pro-active pentru a se asigura că unele servicii financiare, precum cele ale caselor de amanet, sînt oferite corespunzător și a se asigura că entitățile menționate respectă condițiile minime de acces pentru desfășurarea activității de creditare. Întrucît CNPF dorește să cuantifice preocuparea pentru sectorul menționat, în materie de reglementări aferente organizării și funcționării caselor de amanet (lombardurilor), comisia are drept obiectiv de dezvoltare instituțională pentru perioada următoare implicarea punctuală, pentru studii relevante domeniului vizat, în vederea identificării modelului optim de supraveghere a acestuia. În acest sens, va fi elaborat inclusiv cadrul normativ adițional.

Activitățile ce urmează a fi realizate de către CNPF se referă la:

- efectuarea unui studiu privind practicile aplicate la nivel european și internațional ce țin de reglementarea, autorizarea și supravegherea caselor de amanet (lombarduri);

- revizuirea cadrului normativ existent aferent activității caselor de amanet prin elaborarea modificărilor și completărilor necesare în scopul asigurării unei reglementări precise și exhaustive a modului de organizare și funcționare a acestora în spiritul celor mai bune practici.

2. Obiectivul general nr.2

CONSOLIDAREA STABILITĂȚII FINANCIARE ȘI ASIGURAREA SOLIDITĂȚII FINANCIARE

Principalul scop al supravegherii prudențiale este acela de a asigura soliditatea financiară a entităților pieței financiare nebancaare și de a contribui la stabilitatea acesteia.

Totodată, un alt obiectiv al supravegherii prudențiale este de a proteja interesele celor asigurați, ale investitorilor și ale consumatorilor de servicii financiare nebancaare și de a reduce riscul de faliment, cu toate că acest risc nu poate fi exclus în totalitate într-o economie de piață. Aceasta presupune supravegherea solvabilității și lichidității concepută pentru a verifica dacă entitatea poate îndeplini întotdeauna obligațiile sale de plată.

În conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM–UE, cadrul și mecanismele de supraveghere prudențială a sectoarelor pieței financiare nebancaare trebuie să corespundă standardelor europene și celor recunoscute la nivel internațional.

Implementarea supravegherii bazate pe risc este preocuparea majoră pe care CNPF și-o asumă în perioada 2018–2022. Această abordare urmează a fi aplicată, într-o primă etapă, în activitatea de supraveghere a societăților de asigurare/reasigurare, urmînd să fie extinsă ulterior și către celelalte entități și sectoare supravegheate de CNPF. În acest context, CNPF va asigura elaborarea mecanismelor de supraveghere eficientă, proiectarea unor teste de stres pentru situații de criză,

identificarea și evaluarea riscurilor și analiza impactului acestora asupra sectoarelor pieței și a entităților supravegheate.

Obiective specifice:

2.1. Trecerea de la supravegherea bazată pe conformitate la supravegherea bazată pe prevenirea și gestiunea riscurilor

În vederea asigurării unei piețe solide și integre, precum și în vederea ridicării nivelului încrederii investitorilor în instrumentele acesteia, se impune o nouă abordare în supravegherea participanților la piața financiară nebancaară, dar și o mai mare responsabilizare a acestora în procesul de tranziție la noul model de supraveghere.

Supravegherea bazată pe prevenirea și gestiunea riscurilor își propune să promoveze transparența, oferind semnale de avertizare timpurie și încurajând entitățile supravegheate să-și evalueze propria poziție la intervale de timp regulate. Profilul de risc al fiecărui participant determină programul de supraveghere ce cuprinde supravegherea la distanță, inspecții pe teren, întâlniri cu scop prudential, precum și audituri externe și acțiuni de reglementare.

Abordarea supravegherii bazate pe prevenirea și gestiunea riscurilor, în general, pune accentul pe identificarea și clasificarea riscurilor la care instituția este expusă și pe capacitatea de gestionare a acestor riscuri în cadrul evaluării globale a riscului împreună cu determinarea probabilității și a ponderii riscurilor majore pentru fiecare instituție.

Principiile de bază ale supravegherii bazate pe prevenirea și gestiunea riscurilor, pe care CNPF trebuie să și le asume, sînt:

- exercitarea unui raționament profesional solid în ceea ce privește identificarea și evaluarea riscurilor la care sînt expuși participanții la piață;

- supravegherea va include revizuirea celor mai importante funcții de control al gestiunii riscurilor, cum ar fi: management și guvernanta, conformitate, analiză financiară, resurse umane, control intern, audit intern/ extern;

- CNPF se va baza pe rapoartele auditorilor externi în ceea ce privește corectitudinea situațiilor financiare și va utiliza activitatea acestora și a altor instituții de control pentru a modifica aria de acoperire a verificărilor sale, astfel încît să minimizeze dublarea eforturilor;

- CNPF va efectua studii pe o gamă de subiecte în cadrul cărora va compara instituțiile similare între ele pentru a identifica cele mai bune practici din industrie de a gestiona diferite niveluri de risc;

- CNPF va dezvălui constatările și recomandările managementului instituțiilor astfel încît acestea să se asigure că procesele lor de gestiune a riscului sînt adecvate;

- CNPF va aplica o supraveghere mai redusă a entităților pieței care sînt bine gestionate în ceea ce privește aspectele legate de risc.

2.2. Crearea și implementarea mecanismelor necesare pentru punerea în aplicare a supravegherii bazate pe risc, în special prin tehnici și instrumente de prevenire a riscurilor

Procesul de supraveghere bazată pe prevenirea și gestiunea riscurilor implică o activitate de reglementare bine planificată, care să aibă obiectivul de promovare a viabilității și solidității financiare a entităților pieței, precum și de monitorizare și evaluare continuă a profilurilor de risc în relație cu strategiile de afaceri și expunerile acestora.

Realizarea acestui obiectiv implică următoarele activități:

- elaborarea unor standarde minime pentru supravegherea bazată pe risc pe piața financiară nebancaară;

- elaborarea și aplicarea unor indicatori ai Sistemului de alertă timpurie pentru societățile de investiții, societățile de asigurare, AEÎ și organizațiile de creditare nebancaară;

- elaborarea și punerea în aplicare a unor teste de stres pentru evaluarea impactului riscurilor aferente activității participanților la piața financiară nebancaară;

- îmbunătățirea calității rapoartelor, analizelor și sintezelor prin creșterea gradului de relevanță și acuratețe a datelor și informațiilor;
- revizuirea cerințelor față de rapoartele specifice întocmite și prezentate de participanții la piața financiară nebancaară;
- elaborarea și punerea în aplicare a unor cerințe privind constituirea provizioanelor și criteriile de clasificare a creanțelor pentru acoperirea pierderilor din creditele nebancaare și dobânzile aferente și pentru acoperirea creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing.

2.3. Asigurarea unei tranziții eficiente la regimul Solvabilitate II

Pentru atingerea acestui obiectiv este necesară o evaluare adecvată, atât cantitativă cât și calitativă, a riscurilor, inclusiv a celor aferente conformării asigurătorilor față de cerința de capital de solvabilitate, precum și a celor ce țin de proveniența și transparența acționariatului.

Realizarea obiectivului în cauză implică următoarele activități:

- comunicarea permanentă între organele de conducere ale asigurătorilor și CNPF în vederea elaborării planurilor individuale de tranziție la regimul Solvabilitate II;
- realizarea unei evaluări generale a sectorului de asigurări și elaborarea metodologiilor necesare de calcul al rezervelor tehnice și al capitalului de solvabilitate;
- crearea profilului de risc pentru fiecare asigurător în vederea punerii în aplicare a funcției preventive și de intervenție timpurie;
- desfășurarea de către asigurători a procedurii de autoevaluare a riscului și solvabilității;
- stabilirea procesului formal de aprobare a modelelor interne, asigurând dezvoltarea și implementarea acestora în scopul calculului capitalului de solvabilitate pe baze solide;
- trecerea de la planul de inspecție la planul de supraveghere pentru fiecare societate de asigurare în contextul raportării pe regimul Solvabilitate II și revizuirea cerințelor minime cu privire la documentația internă în sectorul asigurării;
- racordarea strategiilor de supraveghere a guvernantei corporative a societăților de asigurare la regimul Solvabilitate II, în particular referitor la corespunderea persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul societăților de asigurare cu standardele de competență profesională și probitate morală („fit and proper”);
- elaborarea planurilor de urgență ale societăților de asigurare și activitățile conexe.

3. Obiectivul general nr.3 ÎMBUNĂȚIREA CONDUITEI DE PIAȚĂ ȘI CREȘTEREA ÎNCREDERII CONSUMATORULUI

Dezvoltarea unei culturi adecvate a consumatorilor de produse și servicii financiare nebancaare devine un aspect tot mai important, în special pe măsură ce aceste produse și servicii devin tot mai accesibile consumatorilor, fiecare dintre aceștia având un rol decisiv în luarea propriilor decizii. Referitor la acest aspect, activitatea CNPF este orientată spre monitorizarea potențialelor riscuri și beneficii din perspectiva efectelor asupra consumatorului, analizând conduita entităților supravegheate, rezultată din conținutul petițiilor formulate, în vederea asigurării unei protecții adecvate a drepturilor consumatorului și menținerii unei piețe ordonate.

Activitatea de soluționare a petițiilor și cea de monitorizare a pieței financiare nebancaare sînt activități complexe de analiză și sinteză ce necesită obiectivitate, profesionalism și cunoașterea legislației în vigoare și a căror finalitate vizează respectarea drepturilor consumatorilor la informație, la negociere și la petiționare.

Obiective specifice:

3.1. Identificarea conflictelor de interese între prestatorii de servicii și consumatorii de produse și servicii financiare nebancaare

Situațiile de conflict de interese îi pot face pe consumatorii de produse și servicii financiare nebankare să-și piardă încrederea în prestatorii de astfel de servicii și să-i supună anumitor riscuri financiare. Prin urmare, va fi elaborată o politică în materie de conflicte de interese care să atenueze riscurile și să abordeze eventualele cazuri. O astfel de politică ar trebui să prevadă măsuri de prevenire, de detectare și de sancționare a conflictelor de interese. În acest sens, va fi elaborat modelul declarației privind conflictul de interese între prestatorii de servicii și consumatorii de produse și servicii pe piața financiară nebankară.

3.2. Dezvoltarea unui mecanism eficient de comunicare cu publicul și cu alte părți interesate în vederea protecției investitorilor și a consumatorilor de produse și servicii financiare nebankare

Crearea unui mecanism eficient de comunicare cu publicul va permite CNPF să asigure un mediu mai favorabil de comunicare și să reacționeze mai bine și mai operativ la necesitățile de informare și protejare a consumatorilor de produse și servicii financiare nebankare.

Îmbunătățirea comunicării cu consumatorii necesită restructurarea multilaterală a funcției de comunicare, care include crearea unei infrastructuri de comunicare cu scopul de a îmbunătăți comunicarea internă în cadrul entităților, precum și existența unui efort coerent pentru crearea unui dialog public eficace. În acest context, sînt necesare:

- revizuirea cadrului normativ în domeniul protecției consumatorului pe piața financiară nebankară;

- punerea la dispoziția operatorilor pieței financiare nebankare a unor informații clare, relevante și imparțiale privind sectoarele pieței prin realizarea unor acțiuni de informare generică privind produsele și serviciile financiare nebankare, într-un limbaj accesibil consumatorului și prin promovarea publicării de către participanții la piață a informațiilor relevante pentru consumatori;

- dezvoltarea unor inițiative active de colaborare cu asociațiile de protecție a consumatorilor;

- îmbunătățirea calității serviciilor financiare nebankare prestate consumatorilor prin stabilirea de cerințe privind politicile interne de prestare a serviciilor și de soluționare a pretențiilor clienților;

- creșterea incluziunii financiare.

Totodată, una din principalele preocupări ale CNPF în activitatea de elaborare și amendare a legislației este protecția investitorilor. În acest sens, CNPF va realiza următoarele activități:

- evaluarea cadrului normativ cu privire la fondul de compensare a investitorilor;

- aprobarea ghidului privind protecția investitorului.

4. Obiectivul general nr.4

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ȘI OPERAȚIONALE ALE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale CNPF reprezintă un obiectiv prioritar pe care CNPF și l-a asumat și prin care își propune să îmbunătățească eficiența sa, atât în ceea ce privește activitatea de bază (reglementare, autorizare/licențiere, supraveghere, protecția consumatorilor), cât și în ceea ce privește fluxurile operaționale interne și structura tehnologiilor informaționale. Pentru a deveni o instituție independentă, CNPF urmează să consolideze structura de guvernare conform standardelor și principiilor aplicate la nivel internațional, adică să asigure o guvernare bazată pe performanță. În acest context, trebuie de punctat că guvernarea bazată pe performanță presupune și implică capacitățile necesare pentru dezvoltarea și implementarea strategiilor, monitorizarea continuă a globalizării tendințelor, aplicarea creativă a celor mai bune practici, dar și sarcina de a dezvolta un cadru de reglementare deschis, transparent și rațional. Acest obiectiv impune direct asigurarea principiilor de independență operațională, autonomie financiară, responsabilitate și confidențialitate pentru a pune în aplicare un proces de supraveghere eficient, bazat pe evaluarea și gestiunea riscurilor, standarde de prudență, infrastructuri eficiente și capacități adecvate de supraveghere, conforme celor mai bune practici internaționale.

Obiective specifice:

4.1. Consolidarea capacităților CNPF în depistarea abuzurilor de pe piața de capital

În vederea depistării abuzurilor de pe piața de capital, CNPF va realiza următoarele activități:

- crearea cadrului de reglementare necesar pieței de capital pentru aplicarea acestuia într-o manieră promptă și transparentă;
- monitorizarea implementării de către operatorii pieței de capital a procedurilor de prevenire și combatere a abuzurilor de pe piață;
- punerea în aplicare a mecanismelor de investigație și supraveghere în materie, oferite de cadrul normativ existent;
- revizuirea și completarea competențelor de sancționare în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor de pe piața de capital.

4.2. Consolidarea capacităților CNPF pentru efectuarea inspecțiilor la fața locului

În timpul inspecțiilor la fața locului, supraveghetorii fac o apreciere generală a entității.

Examinarea prin intermediul inspectorilor specializați și pregătiți permite să se aprecieze cu mai multă acuratețe factorii calitativi, cum ar fi capacitatea managementului și procedurile de control intern, care pot să nu se reflecte adecvat în rapoartele prezentate de către entități.

Prin prezența sa efectivă la fața locului, supraveghetorul poate dobândi informații detaliate privind conducerea și administrarea entităților, privind operațiunile, procedurile și controalele interne, informații ce sînt necesare pentru evaluarea situației financiare a entității și pentru verificarea respectării legilor și a reglementărilor în domeniu.

În vederea consolidării capacităților pentru efectuarea inspecțiilor la fața locului, CNPF va realiza următoarele activități:

- revizuirea procedurilor aferente inspecțiilor la fața locului pe piața de capital, pe piața de asigurări și în sectorul de pensii facultative;
- continuarea monitorizării activității operatorilor pieței financiare nebancale, în special în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor de desfășurare a activității acestora;
- revizuirea procedurilor aferente inspecțiilor la fața locului sub aspectul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

4.3. Implicarea CNPF în educația financiară a populației

În vederea realizării acestui obiectiv, CNPF va desfășura următoarele activități:

- implicarea în activitățile de educație financiară a populației, inclusiv în cooperare cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), pentru a identifica și înlătura obstacolele în cunoașterea activității pieței financiare nebancale; dezvoltarea unei culturi a percepției și atenuării riscurilor și promovarea informației relevante privind sectoarele pieței financiare nebancale.

4.4. Consolidarea cooperării interinstituționale și internaționale a CNPF

În scopul consolidării cooperării interinstituționale și internaționale, CNPF:

- va intensifica activitatea de analiză la nivel macroeconomic și va aplica mecanismele de monitorizare pentru prevenirea potențialelor riscuri ce pot periclita stabilitatea financiară a sectorului;
- va evalua cadrul normativ în contextul cooperării internaționale și al schimbului de informații cu autoritățile financiare de reglementare străine.

4.5. Dezvoltarea tehnologiilor informaționale

Procesul continuu de modernizare și dezvoltare a tehnologiilor informaționale este o prioritate pentru CNPF, dar și o provocare în contextul consolidării capacităților operaționale de supraveghere electronică a pieței financiare nebancale și al identificării resurselor financiare necesare pentru optimizarea și mentenanța acestora.

În cadrul componentei de consolidare a capacităților instituționale, CNPF își propune să îmbunătățească eficiența sa atât în ceea ce privește activitatea de bază, cât și privind fluxurile operaționale interne și infrastructura de tehnologii informaționale. În acest context, CNPF își propune dezvoltarea și completarea cu noi funcții a sistemelor informaționale de colectare, generalizare, procesare și analiză a informației recepționate din partea participanților la piață, care să asigure un nivel ridicat al calității și securizării datelor, precum și să sporească transparența în activitatea operatorilor pieței.

În acest sens, a fost inițiat un proces complex de modernizare și dezvoltare a sistemelor informatice, care să contribuie la atingerea următoarelor obiective:

- eficientizarea guvernantei și a organizării sistemelor informatice;
- modernizarea și dezvoltarea sistemelor informatice aferente activității participanților la piața financiară nebanară;
- optimizarea și automatizarea proceselor și operațiunilor din cadrul CNPF;
- asigurarea securității informaționale prin utilizarea unor canale securizate în scopul protecției datelor împotriva pierderii, alterării, deteriorării ori a accesului nesancționat;
- consolidarea capacității CNPF de restabilire a datelor în urma unor accidente informatice, de asigurare a securității fizice a soluțiilor informatice;
- protecția datelor cu caracter personal în cadrul sistemelor gestionate de CNPF.

VI. MONITORIZAREA STRATEGIEI

Monitorizarea Strategiei se va efectua în baza acțiunilor incluse în Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. Strategia cuprinde o perioadă de 5 ani. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Strategie se va efectua din bugetul CNPF și din asistența tehnică.

Evaluarea anuală se va realiza la finele fiecărui an, iar rezultatele acesteia vor fi incluse în raportul anual privind funcționarea pieței financiare nebanare și privind activitatea CNPF, care se va elabora anual pentru a se stabili gradul de realizare a Planului de acțiuni, urmînd a fi prezentat în Parlament.

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei se vor efectua pe baza următorilor indicatori:

Indicatori de monitorizare	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Proгноza				
					Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
Volumul emisiunilor de valori mobiliare, mil. lei	1249,6	221,1	442,0	462,9	300,0	400,0	500,0	550,0	600,0
Volumul tranzacțiilor cu valori mobiliare, mil. lei	1307,8	648,5	1137,3	563,9	700,0	800,0	900,0	1000,0	1100,0
Volumul primelor de asigurare subscrise:									
mil.lei	1203,6	1228,5	1380,1	1441,9	1270,0	1320,0	1370,0	1420,0	1470,0
Volumul primelor de asigurare în asigurările de viață:									
mil.lei	80,0	87,5	89,2	95,0	94,5	101,5	108,5	115,5	122,5
în raport cu volumul total al primelor subscrise, %	6,7	7,1	6,5	6,6	7,4	7,7	8,0	8,3	8,6
Volumul rezervelor de asigurare, mil.lei	1143,6	1430,5	1552,7	1569,53	1175,0	1225,0	1275,0	1325,0	1375,0
Capitalul propriu al	1130,5	1154,3	1304,4	1373,9	675,0	825,0	975,0	1125,0	1275,0

societăților de asigurare, mil. lei									
Portofoliul de împrumuturi acordate de AEÎ:									
mil. lei	409,3	439,1	524,4	674,8	576,8	634,5	698,0	767,8	844,6
Rata de finanțare din depuneri ale împrumuturilor acordate de AEÎ, %	47,5	63,9	72,3	74,6	68,8	69,6	70,4	71,2	72,0
Portofoliul de împrumuturi acordate de organizațiile de microfinanțare:									
mil. lei	2427,5	2874,4	3789,5	4599,6	4357,9	5011,6	5763,4	6627,9	7622,0

PLAN DE ACȚIUNI
pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare
nebankare pe anii 2018–2022

Nr. crt.	Obiective generale/specifice	Acțiuni	Termene de realizare	Responsabili de implementare	Costuri	Indicatori de performanță
1	2	3	4	5	6	7
1. Consolidarea cadrului normativ aferent dezvoltării pieței financiare nebankare						
1.1	Armonizarea cadrului normativ în domeniul pieței de capital cu directivele și normele UE pentru a asigura funcționarea eficientă și continuă a entităților și participanților la aceasta	1.1.1. Elaborarea și implementarea modificărilor și completărilor la legislația privind piața de capital în contextul Directivei 2013/36/UE	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Lege revizuită; proiect de lege înaintat spre aprobare
		1.1.2. Elaborarea, aprobarea și punerea în aplicare a cadrului normativ subordonat Legii nr.171/2012 privind piața de capital, inclusiv transpunerea Regulamentului (CE) nr.575/2013	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulament revizuit și aprobat
		1.1.3. Elaborarea unui studiu privind oportunitatea transunerii Directivei 2014/65/UE	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asistență externă	Studiu elaborat
		1.1.4. Elaborarea și implementarea modificărilor și	2019	Comisia Națională a Pieței	În limita bugetului CNPF	Lege revizuită; proiect de lege înaintat spre

		completărilor la legislația privind societățile pe acțiuni în contextul Directivei (UE) 2017/1132 și al Directivei (UE) 2017/828		Financiare; Ministerul Economiei și Infrastructurii		aprobare
		1.1.5. Elaborarea planului de acțiuni pentru transpunerea în legislația autohtonă a Regulamentului (CE) nr.1060/2009 ¹	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asistență externă – Guvernul Marii Britanii	Plan de acțiuni elaborat
1.2	Stimularea dezvoltării pieței de capital	1.2.1. Elaborarea și aprobarea regulamentului privind emisiunile de obligațiuni corporative de către societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată, inclusiv admiterea și circulația acestora pe piața reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulament elaborat și aprobat
		1.2.2. Elaborarea de recomandări pentru Bursa de Valori a Moldovei în scopul îmbunătățirii mecanismelor și a regulilor de tranzacționare conform celor mai bune practici în domeniu	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Recomandări elaborate și înaintate Bursei de Valori a Moldovei
		1.2.3. Elaborarea și aprobarea Instrucțiunii privind emisiunea și modul de înregistrare a obligațiunilor emise de către autoritățile publice locale, în scopul asigurării condițiilor optime	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Instrucțiune elaborată și aprobată

		de finanțare a programelor lor investiționale				
		1.2.4. Elaborarea modificărilor și completărilor la Legea nr.171/2012 privind piața de capital în scopul atragerii investițiilor prin intermediul ofertelor publice de valori mobiliare efectuate pe piața reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Legea revizuită și proiectul de lege înaintat spre aprobare
1.3	Armonizarea cadrului normativ în domeniul asigurărilor cu legislația comunitară și cu cele mai bune practici aplicate la nivel internațional	1.3.1. Transpunerea în legislația națională a Directivei nr.2009/138/CE, inclusiv a cadrului de rezoluție	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asistență tehnică – Banca Mondială	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
		1.3.2. Transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2016/97, care implică trecerea de la conceptul de intermediere la conceptul de distribuție în asigurări	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Legea revizuită și proiect înaintat spre aprobare
		1.3.3. Elaborarea și promovarea proiectului de lege de modificare și completare a Legii nr.407/2006 cu privire la asigurări în scopul corelării acesteia cu cadrul normativ în vigoare	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege înaintat spre aprobare
		1.3.4. Elaborarea de acte normative pentru punerea în aplicare a noului cadru normativ privind piața de asigurări și fructificarea capacităților acesteia	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență tehnică – proiectul Twinning	Acte normative elaborate și aprobate

		1.3.5. Consolidarea financiară a asigurătorilor și a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Acte normative revizuite și aprobate
		1.3.6. Elaborarea actelor normative aferente liberalizării tarifelor pentru asigurările obligatorii de răspundere civilă auto	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulamente revizuite și înaintate spre aprobare
		1.3.7. Elaborarea și promovarea proiectului de lege privind asigurarea obligatorie de locuințe	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
		1.3.8. Elaborarea și promovarea amendamentelor la legislația în vigoare pentru dezvoltarea parteneriatului public-privat în domeniul asigurărilor medicale	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
1.4	Stimularea dezvoltării investitorilor instituționali prin elaborarea și promovarea cadrului normativ	1.4.1. Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind fondurile de pensii facultative	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
		1.4.2. Elaborarea proiectului de lege privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor facultative	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
		1.4.3. Elaborarea proiectului de lege privind Fondul de garantare a contribuțiilor în sistemul de pensii facultative	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare
		1.4.4. Definitivarea și aprobarea proiectului de lege privind organismele de plasament colectiv	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege elaborat și înaintat spre aprobare

		alternative				
		1.4.5. Elaborarea și aprobarea regulamentelor subordonate legii privind organismele de plasament colectiv alternative	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulamentele subordonate legii elaborate și aprobate
		1.4.6. Elaborarea și aprobarea regulamentelor subordonate legii privind fondurile de pensii facultative	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulamentele subordonate legii elaborate și aprobate
1.5	Consolidarea dezvoltării sectorului de creditare nebancaară	1.5.1. Elaborarea proiectelor de lege privind garantarea depunerilor de economii ale membrilor AEÎ	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență tehnică – FIDA	Proiecte de lege elaborate și înaintate spre aprobare
		1.5.2. Elaborarea măsurilor de stabilizare aplicate AEÎ prin extinderea funcțiilor atribuite atât prin schema de garantare a depunerilor de economii, cât și, după caz, asociației centrale a AEÎ	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Măsuri de stabilizare elaborate și aplicate
		1.5.3. Elaborarea cadrului normativ pentru determinarea competențelor funcționale, a etapelor și a modului de executare a atribuției administrării speciale a AEÎ	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Proiect de lege înaintat spre aprobare
		1.5.4. Consolidarea capacităților asociațiilor centrale din cadrul sistemului de AEÎ	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Măsuri implementate
		1.5.5. Elaborarea cadrului de reglementare subordonat Legii nr.1/2018 privind organizațiile de	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulamentele subordonate legii elaborate și aprobate

		creditate nebanară				
		1.5.6. Efectuarea unui studiu privind practicile aplicate la nivel european și internațional ce țin de reglementarea, autorizarea și supravegherea caselor de amanet (lombardurilor)	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă	Studiu elaborat
		1.5.7. Elaborarea modificărilor și completărilor necesare la cadrul normativ existent privind modul de organizare și funcționare a caselor de amanet	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF, asistență externă	Cadru normativ revizuit; proiect de lege înaintat spre aprobare
2. Consolidarea stabilității financiare și asigurarea solidității financiare						
2.1	Trecerea de la supravegherea bazată pe conformitate la supravegherea bazată pe prevenirea și gestiunea riscurilor	2.1.1. Elaborarea planului de acțiuni pentru auditul societăților de asigurare	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă – Banca Mondială	Plan de acțiuni elaborat și aprobat
		2.1.2. Elaborarea planului de acțiuni privind identificarea beneficiarilor efectivi ai participațiilor calificate în societățile de asigurare	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă – Banca Mondială	Plan de acțiuni elaborat și aprobat
2.2	Crearea și implementarea mecanismelor necesare pentru punerea în aplicare a supravegherii bazate pe risc, în special prin tehnici și instrumente de prevenire a riscurilor	2.2.1. Elaborarea standardelor minime de supraveghere bazată pe risc în domeniul asigurărilor	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Gradul de risc redus cu 10%
		2.2.2. Crearea profilului de risc pentru fiecare societate de asigurare în vederea punerii în aplicare a funcției preventive și de intervenție timpurie în activitatea de	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Profiluri de risc create în 100% din societățile de asigurare

		supraveghere a CNPF				
		2.2.3. Elaborarea și dezvoltarea standardelor minime ale Sistemului de alertă timpurie pentru societățile de asigurare	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Standardele elaborate și aprobate
		2.2.4. Elaborarea și punerea în aplicare a testelor de stres pentru evaluarea impactului riscurilor aferente activității societăților de asigurare	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	16 societăți de asigurare evaluate
		2.2.5. Revizuirea cerințelor de raportare prudențială pentru societățile de asigurare	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Formulare de raportare aprobate
		2.2.6. Organizarea instruirilor aferente implementării supravegherii bazate pe risc	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	5 instruiți organizate și desfășurate
		2.2.7. Elaborarea standardelor minime pentru supravegherea bazată pe risc pe piața de capital	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Standarde elaborate și aprobate
		2.2.8. Elaborarea și punerea în aplicare a testelor de stres pentru evaluarea impactului riscurilor aferente activității societăților de investiții	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă	Teste de stres implementate de 8 societăți de investiții
		2.2.9. Elaborarea indicatorilor de alertă timpurie pentru societățile de investiții	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă	Indicatori de alertă elaborați
		2.2.10. Revizuirea cerințelor de raportare specializată de către persoanele licențiate sau	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Instrucțiune revizuită și aprobată

		autorizate pe piața de capital				
		2.2.11. Elaborarea standardelor minime pentru sistemul de alertă timpurie pentru AEI și organizațiile de creditare nebancaară	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență tehnică	Indicatori de alertă elaborați
		2.2.12. Elaborarea și punerea în aplicare a cerințelor privind constituirea provizioanelor și criteriile de clasificare a creanțelor pentru acoperirea pierderilor din creditele nebancaare și dobânzile aferente și pentru acoperirea creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulament elaborat, aprobat și pus în aplicare
2.3	Asigurarea unei tranziții eficiente la regimul Solvabilitate II	2.3.1. Elaborarea planurilor individuale de tranziție la regimul Solvabilitate II	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare; societățile de asigurare	În limita bugetului CNPF	Planuri elaborate de societățile de asigurare și prezentate CNPF
		2.3.2. Elaborarea metodologiilor necesare de calcul al rezervelor tehnice și al capitalului de solvabilitate	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	2 metodologii elaborate și aprobate
		2.3.3. Desfășurarea procedurii de autoevaluare a riscului și a solvabilității în cadrul societăților de asigurare	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Procedura de autoevaluare desfășurată în cadrul a 16 societăți de asigurare
		2.3.4. Elaborarea cadrului normativ privind racordarea guvernantei corporative a societăților de asigurare la	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Regulament elaborat și aprobat

		regimul Solvabilitate II				
3. Îmbunătățirea conduitei de piață și creșterea încrederii consumatorului						
3.1	Identificarea conflictelor de interese între prestatorii de servicii și consumatorii de produse și servicii financiare nebancaire	3.1.1. Elaborarea modelului de declarație privind conflictul de interese între prestatorii de servicii și consumatorii de produse și servicii financiare nebancaire	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Rata de identificare a conflictelor de interese majorată cu 10%
3.2	Dezvoltarea unui mecanism eficient de comunicare cu publicul și cu alte părți interesate în vederea protecției investitorilor și a consumatorilor de produse și servicii financiare nebancaire	3.2.1. Dezvoltarea mecanismelor de interacționare cu și protecție a consumatorului de produse și servicii financiare nebancaire	2021	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF; asistență externă	Numărul de campanii de informare organizate; numărul de mesaje educaționale și de protecție a intereselor consumatorilor plasate pe pagina web oficială a CNPF
		3.2.2. Revizuirea legislației în domeniul pieței de capital privind fondul de compensare a investitorilor	2019	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	2 acte normative modificate
		3.2.3. Aprobarea ghidului privind protecția investitorului	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Gradul de protecție a investitorului, sporit
		3.2.4. Organizarea și desfășurarea campaniei de informare publică privind confirmarea integrității datelor din registrele acționarilor băncilor și ale societăților de asigurări	2018	Comisia Națională a Pieței Financiare	Bugetul de stat	Campania de informare publică organizată și desfășurată
4. Consolidarea capacităților instituționale și operaționale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare						
4.1	Consolidarea capacităților CNPF	4.1.1. Elaborarea ghidurilor și a	2022	Comisia Națională a	În limita bugetului	Ghiduri elaborate și

	în depistarea abuzurilor de pe piața de capital	notelor explicative aferente punerii în aplicare a Regulamentului privind abuzurile de pe piața de capital		Pieței Financiare	CNPF	aprobate
		4.1.2. Punerea în aplicare a mecanismelor de investigație privind abuzurile de pe piața de capital	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Numărul de abuzuri pe piața de capital investigate
4.2	Consolidarea capacităților CNPF pentru efectuarea inspecțiilor la fața locului	4.2.1. Revizuirea Regulamentului privind inspecțiile la fața locului pe piața de capital, pe piața de asigurări și în sectorul de pensii facultative	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Numărul de inspecții efectuate
		4.2.2. Revizuirea procedurilor aferente inspecțiilor la fața locului sub aspectul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Numărul de inspecții efectuate
4.3	Implicarea CNPF în educația financiară a populației	4.3.1. Implicarea în activitățile ce țin de educația financiară a populației, inclusiv în cooperare cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Numărul de activități realizate
4.4	Consolidarea cooperării interinstituționale și internaționale a CNPF	4.4.1. Evaluarea cadrului normativ privind cooperarea internațională și schimbul de informații cu autoritățile financiare de reglementare străine	2020	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Lege revizuită; proiect de lege înaintat spre aprobare
4.5	Dezvoltarea tehnologiilor informaționale	4.5.1. Dezvoltarea sistemului informatic ce ține de stocarea, generalizarea și	2022	Comisia Națională a Pieței Financiare	În limita bugetului CNPF	Sistemul informatic dezvoltat

		diseminarea informației afereente activității participanților la piața financiară nebancaară				
--	--	---	--	--	--	--

¹ Regulamentul (CE) nr.1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit.